

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1462,Spotkanie-Klubu-Historycznego-im-gen-Stefana-Roweckiego-Grota-w-Warszawie-poswie.html>
05.04.2026, 04:05

Spotkanie Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Warszawie, poświęcone dziejom Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, z okazji 62. rocznicy powstania I komendy WiN - Warszawa, 19 września 2007 r.

19.09.2007

W środę 19 września 2007 r. w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II Fundacji Janiny i Zbigniewa Porczyńskich przy pl. Bankowym 1 w Warszawie z okazji 62. rocznicy powstania I komendy WiN odbyło się spotkanie warszawskiego Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”, poświęcone dziejom Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Współorganizatorem spotkania jest Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”.

Historię Zrzeszenia WiN zaprezentował zebrany dr hab. Janusz Kurtyka - prezes IPN i prezes ZG Zrzeszenia WiN. Sesję poprowadził dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej we Wrocławiu. Na spotkaniu byli obecni członkowie Zrzeszenia WiN z całej Polski. Została zaprezentowana wystawa książek na temat WiN, wydanych przez IPN, oraz „Zeszyty Historyczne WiN-u”, wydawane przez członków Zrzeszenia od 1992 roku.

***

Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN) zostało powołane do życia 2 września 1945 r. przez grupę wyższych oficerów Komendy Głównej Armii Krajowej z płk. dypl. Janem Rzepeckim („Ożóg”, „Ślusarczyk”) na czele. Zakładano, że będzie to działająca w konspiracji organizacja polityczna, stawiająca sobie za cel mobilizację społeczeństwa do zachowania niezłomnej postawy niepodległościowej przed zbliżającymi się wyborami parlamentarnymi. NKWD i UB rozbiły I Zarząd Główny WiN (I ZG WiN) w listopadzie 1945 r. Nowym przywódcą organizacji został płk Franciszek Niepokólczycki („Halny”), który stanął na czele II ZG WiN. Pod jego przewodnictwem ugrupowanie to osiągnęło apogeum swoich możliwości organizacyjnych, obejmując zasięgiem cały kraj i zdobywając dominującą pozycję w polskim podziemiu. W październiku 1946 r. także Franciszek Niepokólczycki znalazł się w komunistycznym więzieniu. III ZG WiN utworzył ppłk Wincenty Kwieciński („Głóg”, „V-T”) i kierował nim do chwili aresztowania w styczniu 1947 r. Heroiczną próbę odbudowania po raz kolejny rozbitych struktur podjął płk Łukasz Ciepliński („Ostrowski”), stając na czele IV ZG WiN. Aresztowanie płk. Cieplińskiego w listopadzie 1947 r. kończy historię WiN jako organizacji o zasięgu ogólnopolskim. W marcu 1951 r. wykonano wyroki śmierci na Cieplińskim i jego sześciu współpracownikach z IV ZG WiN. W latach 1948-1952 r. działała fikcyjna V Komenda Główna WiN, stworzona i kontrolowana przez Urząd Bezpieczeństwa w ramach prowokacyjnej operacji o kryptonimie „Cezary”.

Działacze Zrzeszenia WiN, uznając niemożność kontynuowania walki zbrojnej, dążyli do demobilizacji oddziałów partyzanckich i próbowali wpływać na postawy społeczeństwa polskiego w drodze działań politycznych. Na podstawie gromadzonych materiałów sporządzali sprawozdania informujące o losach Kraju (sytuacja polityczna, nastroje społeczne, działalność aparatu

bezpieczeństwa), które następnie przekazywali do polskich władz emigracyjnych w Londynie oraz do działającej od 1946 r. Delegatury Zagranicznej WiN.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

KLUB HISTORYCZNY

im. gen. Stefana Roweckiego - „Grota”

